

SC 10. Zachování a údržba krajinného rámce

SPC 10.1 Realizace chybějících částí ÚSES¹

Prvky územního systému ekologické stability krajiny (ÚSES) jsou vymezeny v platném územním plánu Písku (Studio Kapa, 2018). V řešeném území jsou zastoupeny všechny tři hierarchické úrovně ÚSES – nadregionální, regionální i lokální. Převážná většina skladebných částí ÚSES – biocentra a biokoridory – je tvořena stávajícími vegetačními formacemi a lze je považovat za funkční nebo částečně funkční.

Z chybějících lokálních biocenter navržených k založení specifikuje územní plán tři biocentra jako veřejně prospěšná opatření. Jedná se o LBC² 223 Hánovec na katastru Písek a Smrkovice, LBC 242 Na Sychrovně a LBC 249 Hůrky na katastru Smrkovice.

Chybějící lokální biokoridory jsou kromě katastru Hradiště vymezeny v celém řešeném území. V katastrálním území Písek je k založení vymezen LBK³ 203 Záleský rybník, LBK 221 Purkartice, LBK 261 Brabencovna a LBK 268 Beránkovec. V katastrálním území Smrkovice LBK 282 Smrkovice, LBK 284 Nad Prostřední Putimí, LBK 291 Na Sychrovně a LBK 294 Blažkovna. V katastru Semice u Písku je podél Mehelnického potoka vymezen k založení LBK 281 Semice. V katastru Nový Dvůr u Písku jsou k založení navrženy tři biokoridory – LBK 295 Nový Dvůr, LBK 297 Pecky a LBK 299 Kocovna.

Většina z chybějících lokálních biokoridorů reprezentuje společenstva hydricky zamokřených řad ekosystémů (vodomilné rostliny a živočichové) a je trasována podél vodních toků. Realizace těchto koridorů by měla probíhat současně se znovuobnověním přírodního charakteru (renaturací) a revitalizací koryta toku.

Zákres chybějících biocenter a biokoridorů v dotčeném území je ve výkrese Vize udržitelné zeleně města Písku. Protože vymezení nadregionálního ÚSES spadá do kompetencí Jihočeského kraje a jeho realizaci nelze v brzkém časovém horizontu předpokládat, je pro výhledovou představu o uspořádání území ve výkrese zachycena i chybějící část nadregionálního biokoridoru NRBK 114 v ose šířky 40 metrů.

SPC 10.2 Realizace protierozních a revitalizačních opatření v okolí města

Město Písek má zpracované vodohospodářské studie navrhuující řadu přírodě blízkých opatření, která mají potenciál dlouhodobě pomoci se zachováním a údržbou krajinného rámce města. Projektová dokumentace ve stupni studie neumožňuje žádat o dotace, ani přímo realizovat navržená opatření – v první řadě je třeba dopracovat další stupně dokumentace. Tento krok navrhujeme.

1. Do prováděcí dokumentace dopracovat „Studii odtokových poměrů včetně návrhu možných protipovodňových opatření v povodí vodního toku Jiher“ (Společnost VRV + Sweco, 2018). Následně realizovat navržená opatření, která zasahují do řešeného území v severovýchodní části katastru Písku. Jedná se o vybudování retenčního prostoru v Purkarticích, zkapacitnění propustků pod silničními komunikacemi, revitalizaci a renaturaci vodního toku Jiher a jeho přítoků. Zákres lokalit v dotčeném území je zachycen ve Vize udržitelné zeleně města Písku.

¹ Nadpisy jednotlivých kapitol navazují na strukturu dokumentu Vize a cíle PUM a PUZ

² LBC – lokální biocentrum

³ LBK – lokální biokoridor

2. Do prováděcí dokumentace dopracovat „Studii odtokových poměrů včetně návrhu možných protipovodňových opatření v povodí vodního toku Mehelnický potok“ (Společnost VRV + Sweco, 2018). Opatření jsou navržena v jižní části katastru Písek a na katastrech Smrkovice, Hradiště u Písku, Nový Dvůr u Písku a Semice u Písku. Navrženy jsou následující úpravy:

a) přírodě blízké revitalizace částí toků v intravilánech:

- revitalizace napřímeného Mehelnického potoka v úseku mezi autobusovým nádražím v Písku a náborem železniční trati s vytvořením „povodňového“ parku pod ulicí Na Pankšovce
- přírodě blízké revitalizace Mehelnického potoka v Písku v úseku mezi Tescem a rybníkem Malý Hánovec a v intravilánu obce Semice
- přírodě blízká protipovodňová opatření na Smrkovickém náhonu v intravilánu obce Smrkovice

b) revitalizace zatrubněných úseků toků:

- v katastru Písek mezi Šarlatským rybníkem a zahrádkovou osadou, oba zatrubněné přítoky rybníka Beránkovec
- v katastru Smrkovice přítok do rybníku Mrázovna a Smrkovický náhon pod Dlouhým rybníkem
- v katastru Nový Dvůr u Písku Smrkovický náhon pod a nad Kopcovatým rybníkem

c) revitalizace a renaturace toků:

- v katastru Písek provést renaturaci toku mezi rybníkem Beránkovec a Malý Hánovec
- v katastru Smrkovice provést renaturaci Mehelnického potoka pod Klášterskými rybníky a Smrkovického náhonu v úsecích nad i pod obcí
- v katastru Semice u Písku revitalizace a renaturace Mehelnického potoka

d) další opatření:

- protierozní opatření na údolnici mezi Šobrovnou a Zemským hřebčincem v k.ú. Písek
- v k.ú. Semice u Písku realizovat obnovu malé vodní nádrže a revitalizaci zátopy mezi soustavou Klášterských rybníků a silnicí I/20; obnovit malou vodní nádrž na Mehelnickém potoce na SV okraji obce, vytvořit retenční průleh pod rybníčkem v lokalitě Na Flekačkách
- v k.ú. Smrkovice realizovat na Smrkovickém náhonu retenční prostor – polosuchou nádrž

Zákres lokalit v dotčeném území je zachycen ve Vize udržitelné zeleně města Písku.

SPC 10.3 Údržba a postupná obnova přírodních lokalit a cílů v blízkosti města

1. Posilovat propojení města a krajiny

Nevytvářet pro pěší a cyklisty neprostupné oblasti. Udržovat stávající pobytová a pikniková místa, zastavení, vyhlídky, herní a sportovní vybavenost u cyklistických, pěších a naučných tras. V okolí soustavy rybníků Amerika rekonstruovat vybavenost při zachování stávajícího charakteru lokality.

2. Zahájit rekonstrukci porostů na lesním hřbitově

Při náhradě usychajících jehličnanů podpořit druhovou pestrost porostů. Zvýšit zastoupení listnatých druhů stromů.

3. Dosadby alejí podél komunikací v krajině

Kromě průběžné údržby stávajících alejí podél komunikací mimo intravilán sídel doplňovat alespoň jednostranné aleje podél silnic a polních cest, které jsou v současnosti bez dřevin. Zákres vhodných lokalit v dotčeném území je zachycen ve Vize udržitelné zeleně města Písku.

4. Výsadby nových remízů, alejí a travnatých vyvýšených pásů v polích za severním okrajem města Písku tak, jak jsou navrženy v ornitologicko – krajinářské studii „Podpora populací vybraných chráněných druhů ptáků zemědělské krajiny v honitbě Dobešice“. Ve studii jsou výsadby navrhovány na parcelách ve vlastnictví města Písku nebo Jihočeského kraje, specifikována je druhová skladba dřevin a prostorové uspořádání výsadeb. Zákres vhodných lokalit v dotčeném území je zachycen ve Vize udržitelné zeleně města Písku.

SC 11. Budování modro-zelené infrastruktury

SPC 11.1 Revitalizace nábřežních lokalit

Postupně dopracovat a realizovat návrhy dané studií Využití řeky Otavy jako přírodního fenoménu intravilánu i extravilánu města Písek.

1. Prioritně řešit úpravu nábřeží 1.máje mezi Kamenným a Novým mostem, kde je navrženo vytvoření dvouúrovňové náplavky, dotvoření ulice s přirozeným parterem a městskými aktivitami.
2. Pravý břeh Otavy za Novým mostem komponovat jako nábřeží přírodního charakteru a liniového parku s hřišti.
3. Za sídlištěm Portyč za ulicí Na Pěníku odtrubnit Jiherský potok a vytvořit přírodě blízkou plochu veřejně přístupné zeleně.
4. Bývalý ostrov u Václavského jezu přeměnit na plochu veřejně přístupné zeleně.

Zákres lokalit v dotčeném území je zachycen ve Vize udržitelné zeleně města Písku.

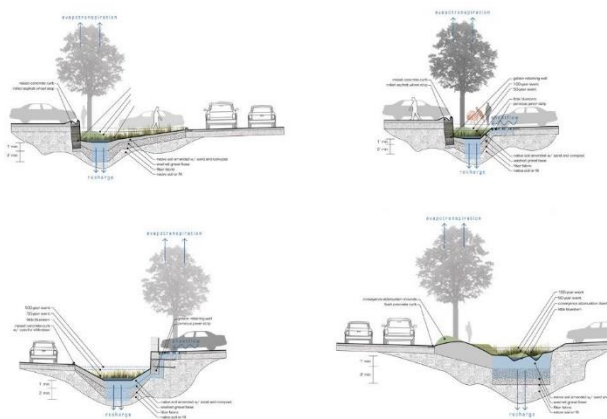
SPC 11.2 Realizace opatření zlepšujících lokální klima a mikroklima

Pokud chceme snižovat přehřívání města, musí být standardem stromy v ulicích a na parkovištích, zelené střechy a fasády budov, vodní prvky. Jako opatření vhodná pro zlepšení podmínek lokálního mikroklima navrhuje:

1. Zmírnit přehřívání rozlehlých zpevněných ploch parkovišť zvýšením množství stromů, vysazených v jejich ploše. Předpokladem je zajistit stromům prokořenitelný prostor a jejich ochranu před poškozením auty.

Obr. č. 1 Parkoviště kryté stromy

Obr. č. 2 Ochrana dřevin a zasakování vody

Plán udržitelné mobility a Plán udržitelné zeleně města Písku

duben 2020

2.

Zakládat extenzivní zelené střechy.

Obr. č. 3 Extenzivní zelené střechy (Brno)

3. Zvýšit kvalitu stávajících zelených ploch pomocí pěstebních a revitalizačních opatření. V rámci průzkumu stávajících veřejně přístupných ploch zeleně bylo z celkem 306 hodnocených lokalit navrženo 122 k rekonstrukci porostů a 20 k celkové rekonstrukci. Navržená opatření jsou zachycena ve výkresu Kategorizace ploch dle obnovy.
4. Při managementu údržby uplatňovat ve větší míře mozaikovou seč travnatých ploch.

Obr. č. 4 Mozaiková seč (Berlín)

Obr. č. 5 Mozaiková seč

Obr. č. 6 Květnaté plochy v sídlišti (Mnichov)

5. Zvýšit podíl popínavých dřevin ve veřejné zeleni. K popnutí jsou vhodné nejen ploty a opěrné zdi, ale i stěny výrobních hal nebo části fasád panelových domů bez oken. Rozsah popnutí lze regulovat nejen druhem popínavé dřeviny, ale i vymezením nosnou konstrukcí.

Obr. č. 7 Popínavé rostliny (Brno)

Obr. č. 8 Popínavé rostliny vymezené konstrukcí (Praha)

6. Realizovat projekt parku Svatého Václava.

7. Projekčně připravovat a postupně realizovat ochrannou a izolační zeleň, která je navržena v platném územním plánu. Součástí ochranné a izolační zeleně by měly být kromě porostů dřevin i opatření, zvyšující retenci vody v území.

8. Projekčně připravovat a postupně realizovat nové plochy zeleně na veřejných prostranstvích v rozsahu navrženém v územním plánu. Zákres lokalit v dotčeném území je zachycen ve výkrese Vize udržitelné zeleně města Písku.

SPC 11.3 Stanovení nových požadavků na zpracování dokumentací v oblasti architektonických a inženýrských služeb

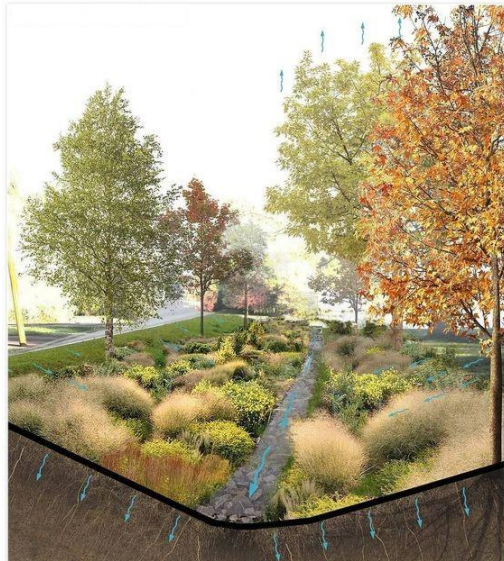
V dlouhodobém horizontu projde k rekonstrukci velká většina budov i veřejných prostranství. Pro dosažení významných efektů snahy zlepšit lokální mikroklima je třeba požadovat, aby každá dílčí akce postupně zlepšovala okolní prostředí. Pouze tak může být v dlouhodobém horizontu skutečně zlepšená situace na většině území města.

1. Z pohledu dlouhodobých plánů je v oblasti udržitelné zeleně nejdůležitější chránit plochy pro budoucí výsadby stromů. Ve schvalovacích procesech trasování nových nebo překládkách stávajících sítí technické infrastruktury musí být zohledněny možnosti pro založení nových výsadeb dřevin.
2. Bránit úbytku nebezpečných ploch, nepřipustit ukládání vedení sítí technické infrastruktury do volných zelených ploch, a naopak postupnými přeložkami nebo sdružováním sítí uvolnit prostor pro výsadbu stromů.
3. Při návrhu nové obytné zástavby vytvořit v uličním prostoru místo pro výsadbu stromů.

Plán udržitelné mobility a Plán udržitelné zeleně města Písku

duben 2020

4. Již v zadání projektu vyžadovat spolupráci architekta, krajinářského architekta (specialisty na zeleň) s dalšími profesemi – specialisty na dopravu, vodu aj.

Obr. č. 9 Svod a zasakování vody

Obr. č. 10 Výsledky práce širšího profesního týmu zahrnují všechny potřebné aspekty projektů

5. Nově navrhované stavby řešit včetně zelených střech a fasád.
6. Ve výrobních areálech vyžadovat založení funkční izolační zeleně a opatření k hospodaření se srážkovou vodou.

Obr. č. 11 Příklad výrobní haly (Likos, Slavkov u Brna)

7. V plánovaných areálech služeb (nákupní center) požadovat vysoký podíl stromové vegetace a rozčlenění parkovacích ploch zasakovacími pásy se stromy.

Obr. č. 12 Příklad zasakovacích pásů u parkoviště obchodního domu s vysokým podílem vegetace

SC 12. Udržitelný rozvoj zeleně a kvality životního prostředí

SPC 12.1 Přijetí politiky podporující zachování/rozvoj zeleně na soukromých pozemcích

Využívání soukromých pozemků – zahrad, a utváření zeleně v nich rostoucích lze jen omezeně, a to pomocí zvýšením osvěty a medializací trvale udržitelných trendů. K nim v současných podmínkách patří:

1. hospodaření s dešťovou vodou, spočívající alespoň v jímání vody pro zálivku, vytváření „dešťových“ zahrad
2. zlepšování kvality půdy – biologický odpad ze zahrady zpracovat kompostováním, nepoužívat fólie proti prorůstání plevelů, protože pod nimi dochází k degradaci půdy
3. omezit v současnosti populární a módní použití drceného kameniva jako mulč – dochází k přehřívání ploch

Plán udržitelné mobility a Plán udržitelné zeleně města Písku

duben 2020

Zahrada je vizitkou majitele a neměla by být jen „bezúdržbovou“ okrasnou plochou s bazénem a tujími.

Obr. č. 13 Příklad soukromé zeleně

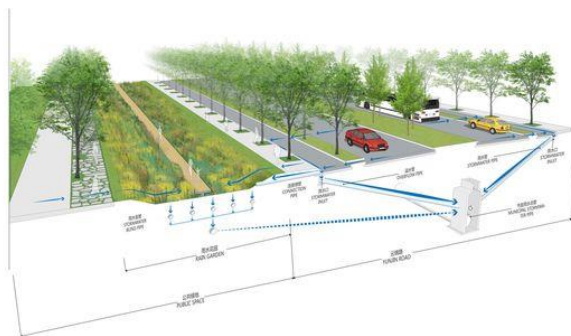

Obr. č. 14 Příklad soukromého hospodaření s dešťovou vodou

SPC 12.2 Stanovení požadavků na nový rozvoj města a uliční profily rekonstruované a nové zástavby

Stromy by se vešly do většiny ulic, kdyby fungovala koordinace jednotlivých aktérů, kteří mají v ulici své zájmy, stavby a sítě. Obyvatelnost a bezpečnost ulic lze dosáhnout dostatečně širokými chodníky, výsadbou stromů a vytvářením pobytových míst. Při řešení jednotlivých prostor platí obecné zásady:

1. V městském uličním prostoru je výška parteru 4,5 metru. Tomu by měla odpovídat i výška nasazení korun stromů.
2. Zelené pásy – jsou primárně určeny pro výsadbu stromů a vsakování dešťové vody, ne pro vedení technické infrastruktury. Šířka travnatého pásu musí být minimálně 1,5m, v objektech hospodaření s dešťovou vodou minimálně 3 m.

Obr. č. 15 Schéma hospodaření se srážkovou vodou

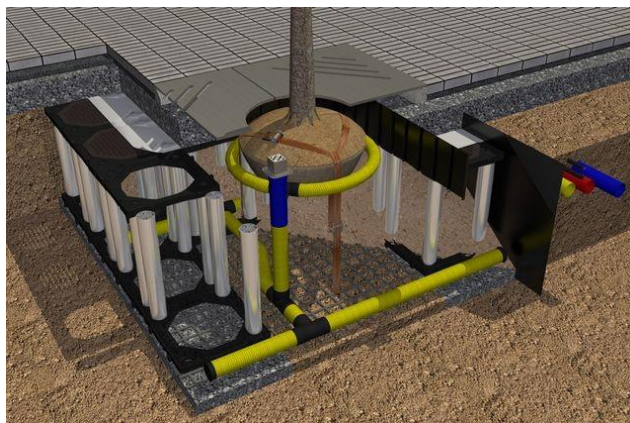
Obr. č. 16 Zasakovací objekty (Brno)

3. Výsadby stromů v uličních prostorech a na veřejných prostranstvích do povrchů krytých dlažbou je možné realizovat pouze v případě zabezpečení dostatečně velkého prokořenitelného prostoru (za použití strukturálního substrátu nebo tzv. prokořenitelných buněk). Nutný minimální objem prokořenitelného prostoru je při hloubce minimálně 0,5 m a maximálně obvykle 1,5 m stanoven:

- Velkokorunný strom 25 m³
- Střední strom 16 m³
- Malokorunný strom 8 m³

Obr. č. 17 Prokořenitelný prostor

Obr. č. 18 Prokořenitelné buňky

4. Minimální výměra vsakovací plochy stromu je 6m² pro malé stromy, minimálně 10 m² pro větší stromy.

5. Při péči o stávající i plánované výsadby zeleně důsledně uplatňovat ČSN 83 90 21 Technologie vegetačních úprav v krajině a Arboristické standardy AOPK ČR.

SPC 12.3 Revitalizace vnitrobloků a dosadby alejí

Vnitrobloky

Vnitrobloky v městě Písku zaujímají významný podíl nezastavěných ploch v centrální části města. I když se jedná o plochy veřejnosti nepřístupné, mohou vytvářet příjemné obytné prostředí a zázemí pro trávení volného času v bloku bydlících obyvatel. V obytných vnitroblocích nesmí dominovat doprava (parkování). Pobytové funkce je nutné zvýšit vhodnou vybaveností. Za předpokladu zájmu obyvatel jsou vnitrobloky vhodné i ke zřízení komunitních zahrad. V těchto prostorech je opodstatněné pěstování ovocných dřevin, snazší je také jímání srážkové vody pro závlivku pěstovaných rostlin.

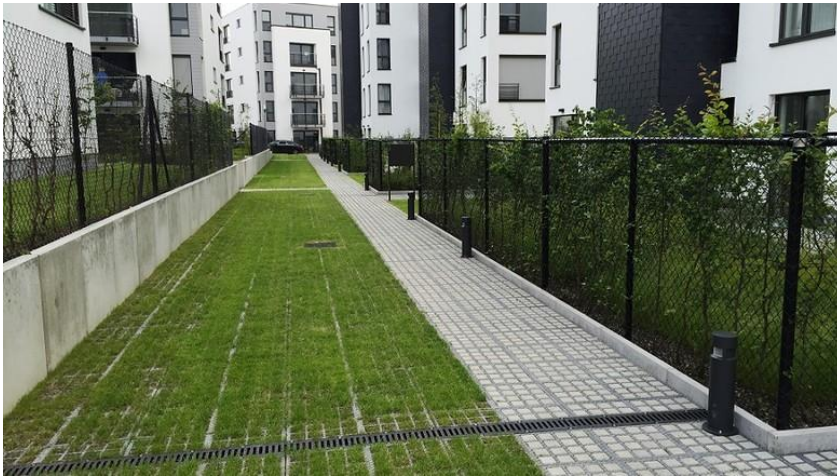
Obr. č. 19 Komunitní zahrada

Obr. č. 20 Komunitní zahrada (Liberec)

Plán udržitelné mobility a Plán udržitelné zeleně města Písku

duben 2020

Obr. č. 21 Zatravnňovací dlažba ve vnitrobloku

Obr. č. 22, 23 Odvod a zasakování dešťové vody v sídlištním vnitrobloku (Mnichov)

Aleje

1. Město Písek má v rámci inventarizace dřevin vyhodnocen aktuální stav jednotlivých stromů. Na základě výsledků inventarizace musí správce zeleně vykonávat nejen pravidelnou udržovací péči o stromořadí, ale i jejich postupnou obnovu.

2. Zásady ozelenění komunikací na území města Písek při jejich výstavbě nebo rekonstrukci schválila Rada města v roce 2013. Na základě konsenzu jednotlivých specialistů a odborů města bylo pro uliční výsadby stanoveno následující uspořádání:

- oboustranná alej se zeleným pásem – bude zachováno stávající uspořádání uličního prostoru v ulicích Nádražní, O. Jeremiáše, Komenského, Karla Čapka
- oboustranná alej bez zeleného pásu v ulicích: Otakara Ševčíka, Na Spravedlnosti, Žižkova, Lázeňská
- jednostranná alej se zeleným pásem je navržena v ulicích: Burketova, Vratislavova, Přemyslova, Hradištská, 17.listopadu, Za Pazdernou, Šobrova, Na Rozhledně, Legionářská, Prokopova
- jednostranná alej bez zeleného pásu: Na Houpačkách, Pražská, Dvořákova, Kollárova, Jaromíra Malého, Václava Kršky, Raisova, Vinická, V Oudolí, Roháčova, Tyršova, Sovova, Lesnická, Alšova, Harantova, Sedláčkova

Plán udržitelné mobility a Plán udržitelné zeleně města Písku

duben 2020

- kombinace oboustranná alej se zeleným pásem a oboustranná bez zeleného pásu v ulicích: Máchova, Rokycanova, Denisova, Rašínova, Holečkova, Boženy Němcové, Erbenova
- kombinace oboustranná alej se zeleným pásem a jednostranná alej bez zeleného pásu: ulice Jeronýmova

Nově, včetně povrchů komunikací, parkování a nových výsadeb jsou již rekonstruovány ulice Prokopova, Jeronýmova, Tyršova, Lázeňská, Erbenova, Šafaříkova a Dobrovského.

Jednotlivé typy výsadby v uličních prostorech jsou zachyceny ve Vize udržitelné zeleně města Písku.

3. Zpestření druhové skladby dřevin v alejích

Stávající druhová skladba v uličních stromořadích v Písku je omezená. Pro udržitelnost stromů v uličních prostorech je třeba volit skladbu z druhů a kultivarů dřevin, snášejších městské prostředí. Důležité je zvolit druhy, u kterých lze dosáhnout nasazení výšky korun podle potřeby průchozího nebo průjezdného profilu od 2,8 do 4,5m